

**TAUTINIŲ MAŽUMŲ (BALTARUSIŲ, LENKŲ, RUSŲ, VOKIEČIŲ) GIMTOSIOS KALBOS IR
LITERATŪROS PAGRINDINIO UGDYMO PASIEKIMŲ PATIKRINIMO RAŠYMO IR TEKSTO
KŪRIMO UŽDUOTIES BENDRIEJI VERTINIMO KRITERIJAI**

(Maksimalus taškų skaičius – 30)

TEKSTO TURINIO VERTINIMAS

(Maksimalus taškų skaičius – 10)

Kriterijus	Aprašas	Taškai
Temos suvokimas ir plėtojimas	Tema suvokta puikiai, plėtojama nuosekliai ir išsamiai, visi pasirinkti aspektai yra tinkami temos esmei atskleisti, atsižvelgiant į tikslą ir žanro reikalavimus, remiantis literatūros, kultūros ir (ar) socialinio konteksto išmanymu.	5
	Tema suvokta gerai, plėtojama gana nuosekliai, dauguma pasirinktų aspektų yra tinkami temos esmei atskleisti, atsižvelgiant į tikslą ir žanro reikalavimus, remiantis literatūros, kultūros ir (ar) socialinio konteksto išmanymu.	4
	Tema suvokta pakankamai, gali pasitaikyti nukrypimų nuo temos. Pasirinkti aspektai analizuojami, bet pasitaiko paviršutiniškumo arba išsamiai ir tinkamai išnagrinėtas tik vienas pasirinktas aspektas.	3
	Tema suvokta paviršutiniškai arba iš dalies, esama nukrypimų nuo temos. Pasirinkti aspektai išplėtoti tik iš dalies arba vienas kitam prieštarauja, pasirinktas tik vienas aspektas ir jis išnagrinėtas paviršutiniškai.	2
	Tema suvokta menkai, esama ryškių nukrypimų nuo temos. Pasirinkti aspektai nepadeda atskleisti temos arba pasirinktas tik vienas aspektas ir jis menkai nagrinėjamas; nesugebėta išskirti aspektų.	1
	Tema nesuvokta arba rašoma apie dalykus, nesusijusius su tema.	0
Teiginių pagrindimas, argumentų tinkamumas ir vertė	Mintys formuluojamos aiškiai. Pagrindinės mintys išplėtojamos, įtikinamai argumentuojamos. Visi argumentai svarūs, tinkamai iliustruojami literatūros, kultūros ir (ar) socialinio konteksto pavyzdžiais.	5
	Mintys beveik visada formuluojamos aiškiai. Pagrindinės mintys dažniausiai išplėtojamos ir argumentuojamos. Dauguma argumentų svarūs ir tinkamai iliustruojami literatūros, kultūros ir (ar) socialinio konteksto pavyzdžiais.	4
	Mintys formuluojamos apibendrintai, tačiau iš esmės jos yra suprantamos. Ne visos pagrindinės mintys argumentuojamos. Kai kurie argumentai tinkamai iliustruojami literatūros, kultūros ir (ar) socialinio konteksto pavyzdžiais.	3
	Mintys formuluojamos netiksliai, pasitaiko minties trūkų. Ne visi teiginiai pagrįsti, kai kurie argumentai neįtikinami. Pateikiama literatūros, kultūros ir (ar) socialinio konteksto pavyzdžių, tačiau ne visi pavyzdžiai yra tinkami.	2

	Mintys ne visada rišlios. Bandoma argumentuoti, tačiau daugiausia pasakojama ar atpasakojama, tuščiažodžiaujama. Pavyzdžiai dažniausiai netinkami.	1
	Mintys formuluojamos nesuprantamai, jos padrikos. Visi argumentai ir pavyzdžiai netinkami arba jų nėra.	0
	Bendra taškų suma	10

TEKSTO STRUKTŪROS IR KALBINĖS RAIŠKOS VERTINIMAS

(Maksimalus taškų skaičius – 8)

Kriterijus	Aprašas	Taškai
Teksto struktūra ir nuoseklumas	Turinys dėstomas logiškai ir nuosekliai. Laikomasi trinarės teksto struktūros, pastraipos tinkamai išplėtos, veiksmingai siejamos mintys, tinkamai vartojant įvairias teksto siejimo priemones.	3
	Stengiamasi turinį dėstyti logiškai ir nuosekliai, tačiau ne visada sėkmingai. Laikomasi trinarės teksto struktūros, tekstas iš esmės rišlus, bet pasitaiko nesusietų minčių.	2
	Iš dalies paisoma teksto struktūros reikalavimų, loginė teksto seka dažniausiai nenuosekli, daug padrikų minčių.	1
	Nepaisoma teksto struktūros ir minčių dėstymo nuoseklumo reikalavimų.	0
Stiliaus, žodyno ir sintaksinių konstrukcijų tinkamumas	Visas darbas parašytas tinkamu stiliumi ir laikantis atitinkamo žanro reikalavimų. Kalba aiški, sklandi, žodynas turtingas, kalbinė raiška įvairi. Leksinės ir gramatinės struktūros vartojamos taisyklingai. Tinkamai vartojama specifinė leksika, įvairios sintaksinės konstrukcijos.	5
	Didžioji darbo dalis parašyta tinkamu stiliumi ir laikantis atitinkamo žanro reikalavimų. Kalba gana aiški ir sklandi, žodynas pakankamai turtingas, kalbinė raiška gana įvairi. Leksinės ir gramatinės struktūros dažniausiai vartojamos taisyklingai. Dažniausiai tinkamai vartojama specifinė leksika, įvairios sintaksinės konstrukcijos. Daugiau klaidų pasitaiko, vartojant retesnę leksiką arba sudėtingesnes gramatines struktūras.	4
	Darbas iš esmės parašytas tinkamu stiliumi ir laikantis daugumos atitinkamo žanro reikalavimų. Vyrauja bendrasis žodynas, žodžiai kartojasi, nebandoma perfrazuoti. Specifinės leksikos pasitaiko retai. Daugiausia vartojamos paprastos leksinės ir gramatinės struktūros.	3
	Dalis darbo parašyta tinkamu stiliumi ir laikantis dalies atitinkamo žanro reikalavimų. Dėl skurdaus žodyno ne visuomet pasiseka tiksliai išreikšti vieną kitą mintį. Vartojama daug kasdienės leksikos, paprastų leksinių ir gramatinių struktūrų. Pasitaiko pavienių specifinės leksikos vartojimo atvejų.	2
	Stiliaus ir žanro reikalavimų iš esmės nepaisoma. Dėl akivaizdų žodyno spragų, nepavyksta išreikšti kai kurių minčių, nepateikiama detalių. Vyrauja kasdienė leksika, itin paprastos leksinės ir gramatinės struktūros. Dėl klaidų ne visuomet galima suprasti, kas norėta pasakyti.	1
	Nepaisoma stiliaus ir žanro reikalavimų. Minčių raiška nepakankama. Žodyną sudaro paprasti dažniausi pavieniai žodžiai ir frazės. Dėl labai dažnų klaidų sunku suprasti mintis.	0
	Iš viso	8

RAŠTINGUMO (GRAMATIKOS, ŽODYNO, RAŠYBOS, SKYRYBOS) VERTINIMAS

(Maksimalus taškų skaičius – 12)

Leksikos ir gramatikos klaidos		Rašybos klaidos		Skyrybos klaidos	
Klaidų skaičius	Taškai	Klaidų skaičius	Taškai	Klaidų skaičius	Taškai
0–3	6				
4–6	5				
7–9	4				
10–12	3	0–3	3	0–3	3
13–15	2	4–6	2	4–6	2
16–19	1	7–9	1	7–9	1
20 ir daugiau	0	10 ir daugiau	0	10 ir daugiau	0

Pastabos

1. Rašymo ir teksto kūrimo užduočių vertinimo sistema leidžia įvertinti visas tris teksto kūrimui skirtas užduotis. Kadangi mokinys turi pasirinkti tik vieną iš jų, likusių dviejų užduočių, kurių mokinys nepasirinko, langeliuose turi būti rašoma 0 taškų už visus rašymo ir teksto kūrimo vertinimo kriterijus. Kitaip sistema neįvertinti darbo.
2. Darbe pasikartojanti ta pati leksikos, gramatikos, rašybos ar skyrybos klaida laikoma viena klaida.
3. Sintaksinės konstrukcijos neišskyrimas arba skyrimas iš vienos pusės laikomas viena skyrybos klaida.
4. Trys akies klaidos laikomos viena rašybos klaida.
5. Gramatikos, žodyno, rašybos, skyrybos ir stiliaus klaidos skaičiuojamos tik 250 žodžių apimties teksto dalyje. Turinys ir teksto struktūra vertinami iki galo.
6. Viename sakinyje žymima ne daugiau kaip viena stiliaus klaida.
7. Ta pati fakto klaida laikoma viena klaida. Fakto klaidos svarbios, vertinant argumentų tinkamumą.
8. Jeigu mokinio parašytas tekstas yra mažesnės nei 250 žodžių apimties, taškų skaičius mažinamas iš bendro taškų skaičiaus už visą rašto darbą, atsižvelgiant į teksto žodžių skaičių pagal pridėdamą lentelę.

Teksto žodžių skaičius	Mažinamų taškų skaičius
249–230	1
229–210	2
209–190	3
189–170	4
169–150	5
149–130	6

Jei mokinys parašė trumpesnę nei 130 žodžių tekstą, vertinamas tik turinys, už kitus kriterijus rašoma 0 taškų.